

**Trouw
aan U en ons
tot in de dood**

Goede Vrijdag 2020

*Vandaag staan wij stil
bij de laatste woorden van Jezus aan het kruis,
bij de betekenis van zijn lijden en dood,
van zijn hele leven voor ons.
Voor ons christenen is het kruis zo geweldig kostbaar.
Want wij zien in de overgave van God aan ons
en van mensen aan elkaar de vervulling van de hoop
op een nieuwe toekomst voor deze wereld.
Planeten draaien,
mensen worden geboren en sterven,
wetenschap vindt steeds nieuwe dingen,
maar mensen blijven dezelfde zwakke wezens
met vragen en twijfels, gevoelens en noden.
Er is geen God als hij niet met die mensen begaan is.
Juist daarin bracht Jezus duidelijkheid.
Hij leefde een leven met de mensen, in blijdschap en
verdriet,
maar in helende overgave tot de dood toe.
Dat vieren wij in de aanbidding van het kruis.*

Goede Vrijdag 2020

Trouw aan U en ons tot in de dood

Opening

Vandaag en morgen wordt, op grond van de aloude traditie van de kerk, de eucharistie in het geheel niet gevierd. Niets mag zich op het altaar bevinden: geen kruis, geen kandelaars, geen dwalen. Bekleed met rode gewaden gaan de voorgangers in stilte languit voor het altaar op de grond liggen. Allen bidden nu enige ogenblikken in stilte.

Gebed

V: Heer, het leven en het sterven
van Jezus Uw Zoon grijpt ons steeds weer aan.
Wij begrijpen niet waarom en hoe dit kon plaatsvinden,
evenmin als waarom wij soms zelf
mensen pijn en onrecht aandoen.
Zijn opdracht was: “liefde tot het uiterste”.
Dat zijn mooie woorden,
is een prachtige opdracht!
Maar tegelijk een opdracht die zwaar bij ons overkomt.
Pijn en lijden vinden wij vaak hard en zonder zin.
Wij kunnen zo moeilijk tegenslagen
en verdriet verwerken.
Wij begrijpen het onbegrip niet bij anderen.
En nog minder begrijpen wij ziekte en dood
van kennissen, vrienden en familie.

Al: Alleen als wij weten dat God bij ons is,
kunnen wij het volhouden.
Alleen als wij weten dat Jezus in elk leven aanwezig is,
helpt Zijn liefde ons
om ook ons eigen kruis te dragen.
Alleen als wij weten dat zijn Geest ons bijstaat,
hebben wij de kracht om liefde te geven.
Wees dan onze kracht, Heer,
tot het uiterste toe.
Amen

Dienst van het woord

De lijdende dienaar van de Heer, naar Jesaja

1. *De dood is overal:*

de dood in de folterkamers, mensonterend,

de dood in onze huizen, haat en pijn,

de dood van ieder-voor-zich en samen onmachtig.

Mag te midden van zoveel onzin leven nog léven heten?

Er zijn er, die hopen op God:

die zou het opnemen voor zijn dienaren,

maar wie is dan zo'n dienaar:

de zoveelste mens soms, die er onderdoor gaat.

2. Zie mijn dienaar zal succesvol handelen, Hij zal worden verhoogd en verheven en zeer verheerlijkt. Zoals velen over hem ontsteld hebben gestaan zo misvormd was hij, zo onmenselijk van voorkomen en zijn schoonheid beneden die van mensenkinderen. Zo zal hij vele volkeren slaan met verbazing, koningen zullen hun mond voor hem sluiten, want wat hun niet verteld is aanschouwen zij en wat zij niet hebben gehoord, zien zij in.

1. *Mensen in ballingschap vragen zich af:
Kan soms de lijdensweg van ééniets goeds
brengen voor allen?
Onvoorstelbaar.
En wie is dan zo'n dienaar?*
 2. Wie kon geloven wat wij hebben gehoord. En over wie is de arm van de Heer zichtbaar geworden? Hij is opgerezen als een alleenstaande loot en als een wortel uit dorre grond: hij had gestalte noch luister, zodat wij naar hem konden zien, geen voorkomen, zodat wij hem zouden kunnen begeren. Veracht en door de mensen verstoten, Man van smarten en door lijden gerijpt: als een die zijn gelaat voor ons heeft verborgen, veracht en door ons niet geteld. Toch waren het onze pijnen die hij droeg en onze smarten die hij op zich nam. Wij daarentegen beschouwden hem als een getroffene, als iemand die door God is geslagen en vernederd. Hij is echter doorboord om onze zonden, mishandeld om onze misdaden, want op hem rust de straf voor ons heil en door zijn striemen is er genezing voor ons. Wij allen dwaalden als een kudde, ieder ging zijn eigen weg; de Heer liet op hem neerkomen de misdaad van ons allen.
-
1. *Er zijn er die hun schouders zetten
onder het leed van anderen.
Ze dragen het leed van de wereld,
zo wordt gezegd.
Maar ook zij, juist zij,
vinden de dood op hun weg.
Dient hun leven ergens toe?*

2. Men mishandelde hem en hij heeft het aanvaard. Hij heeft zijn mond niet geopend. Als het lam dat naar de slachtbank geleid wordt en als het schaap dat voor zijn scheerder verstomt, zo heeft hij zijn mond niet geopend. Door een gewelddadige rechtspraak is hij weggerukt. Wie is er nog die denkt aan zijn leven? Hij is immers weggenomen uit het land der levenden, om de zonden van mijn volk tot de dood toe geslagen. Men geeft hem een graf bij de misdadigers en bij de rijken een rustplaats ofschoon hij geen onrecht gepleegd heeft en er geen bedrog is geweest in zijn mond. Het heeft de Heer behaagd hem met slagen te pijnigen. Al brengt hij zichzelf ten offer toch zal hij een nageslacht zien, zijn dagen verlengen en de wens van de Heer zal door zijn vervuld worden.

1. *Het laatste woord is aan God.*

*De dienaar die trouw is tot het uiterste,
die kiest voor het leven: hij zal leven.*

Wie is die dienaar: wij allen, enkelen, één van ons?

2. Om zijn zwoegen zal hij licht zien en worden verzadigd. Door zijn inzicht zal mijn dienaar als rechtvaardige velen rechtvaardigen en hun misdaden zal hij op zich laden. Daarom zal ik hem deel geven onder de groten, en met machtigen zal hij de buit verdelen omdat hij zijn ziel prijs gaf aan de dood en onder de zondaars gerekend is. Hij draagt immer de zonden van velen en is voor de zondaars een voorspraak.

Woord van de Heer. - Wij danken God

(Korte stilte)

Inleiding op het lijdensverhaal

L1 Zeven woorden spreekt Jezus bij zijn lijden en sterven.
Met zeven woorden is alles samen te vatten,
is alles rond.

L2 En toch lezen wij het hele lijdensverhaal.
Zijn verhaal, ons verhaal!

L1 Het verhaal dat iedere dag, ieder moment
en overal op deze wereld gebeurt!

L2 Gruwelijk, mensonterend!
Een eeuwenoud beeld en ook een verschrikkelijk
en angstwekkend actueel beeld wordt
op ons netvlies gebrand.
"Hier is Hij, de mens"

Lijdensverhaal volgens Johannes 18, 19

V= Verteller, L= lektor C= Christus, A = allen.

In de hof van Olijven - Het verraad

V In die tijd ging Jezus met zijn leerlingen naar buiten, naar de overkant van de beek Kedron. Daar was een boomgaard die Hij met zijn leerlingen binnenging. Maar ook Judas die hem zou overleveren kende deze plaats omdat Jezus er dikwijls met zijn leerlingen was samengekomen.

Zo kwam Judas daarheen met de afdeling soldaten en met dienaars van de hoge priesters en Farizeeën, voorzien van lantaarns, fakkels en wapens. Jezus, die alles wist wat over Hem ging komen, trad naar voren en zie tot hen:

C "Wie zoekt gij?"

- V Zij antwoordden hem:
- L "Jezus de Nazoreeër."
- V Jezus zei hun :
- C "Dat ben ik."
- V Ook Judas, zijn verrader, bevond zich bij hen.
Nauwelijks had Jezus hun gezegd:
Dat ben Ik of zij weken achteruit en vielen
op de grond. Nog eens vroeg hij hun :
- C "Wie zoekt gij ? "
- V Zij zeiden :
- L "Jezus de Nazoreeër."
- V Jezus antwoordde:
- C "Ik heb u gezegd dat Ik het ben. Als gij Mij zoekt,
laat deze mensen dan gaan. "
- V Vervuld moest worden wat Hij gezegd had:
- L Niemand van hen die Gij Mij gegeven hebt liet Ik verloren
gaan.
- V Maar Simon Petrus had een zwaard bij zich.
Hij trok het en verwondde daarmee de knecht van de
hogepriester door hem het rechter oor af te slaan. De naam
van die knecht was Malchus. Jezus echter sprak tot Petrus :
- C "Steek dat zwaard in de schede; zou Ik de beker niet
drinken die mijn Vader Mij gegeven heeft ?"

Jezus voor Annas ; door Petrus verloochend

- V De afdeling met de bevelhebber en de dienaars van de
Joden
grepen toen Jezus vast, boeiden Hem en brachten Hem
eerst naar Annas. Deze was namelijk de schoonvader van
Kájafas die dat jaar de hogepriester was, dezelfde Kájafas
die aan de Joden de raad had gegeven: Het is beter dat er

één mens sterft voor het volk. Simon Petrus en nog een andere leerling volgden Jezus. Die leerling nu was een bekende van de hogepriester en zo ging hij tegelijk met Jezus het paleis van de hogepriester binnen, terwijl Petrus buiten de poort bleef staan. Die andere leerling, de bekende van de hoge priester, kwam naar buiten, sprak met de portierster en bracht Petrus naar binnen. Het meisje dat aan de poort stond vroeg Petrus:

L "Ben je ook niet een van de leerlingen van die man?"

V Hij zei :

L "Welnee."

V Omdat het koud was hadden de knechten en dienaars een houtskoolvuur aangelegd en stonden zich op te warmen. Ook Petrus stond bij hen warmde zich.

De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen en zijn leer. Jezus antwoordde hem:

C "Ik heb openlijk tot de wereld gesproken. Ik heb altijd onderricht gegeven in een synagoge of in de tempel waar alle joden bijeenkomen en er is niets wat ik in het geheim heb gesproken. Waarom ondervraagt gij Mij? Ondervraag de mensen die gehoord hebben wat ik heb verkondigd. Die weten goed wat Ik heb gezegd."

V Op dit woord gaf een van de dienaars die naast Hem stond Jezus een klap in het gezicht en voegde Hem toe:

L "Antwoordt Gij zo de hogepriester?"

V Jezus antwoordde hem:

C "Indien Ik iets verkeerd gezegd heb verklaar dan wat er verkeerd in was; maar indien het goed was waarom slaat gij Mij?"

- V Daarop zond Annas hem geboeid naar de hogepriester Kájafas.
Simon Petrus stond zich op te warmen toen iemand hem vroeg:
- L "Ben jij ook niet een van zijn leerlingen?"
- V Hij ontkende het en zei:
- L "Welnee."
- V Maar een van de knechten van de hogepriester, een bloedverwant van de man wie Petrus het oor had afgeslagen, zei :
- L "Heb ik je niet in de boomgaard bij Hem gezien?"
- V Petrus ontkende het opnieuw en meteen begon er een haan te kraaien.

(Korte stilte)

Jezus voor Pilatus

- V Toen brachten zij Jezus van het huis van Kájafas naar het pretorium. Het was vroeg in de morgen. Zelf gingen zij het pretorium niet binnen want ze moesten het paasmaal kunnen eten en mochten zich daarom niet verontreinigen. Daarom kwam Pilatus naar buiten en vroeg hun:
- L "Welke beschuldiging brengt gij tegen deze man in?"
- V Zij gaven hem ten antwoord:
- A "Als dit geen misdadiger was zouden wij Hem niet aan u hebben overgeleverd."
- V Daarop zei Pilatus:
- L "Neemt Hem dan zelf en vonnist Hem volgens uw Wet!"
- V De Joden antwoordden hem:
- A "Wij missen het recht om iemand ter dood te brengen."

V Zo zou Jezus' woord in vervulling gaan waarmee hij had aangeduid welke dood Hij zou sterven.

Nu ging Pilatus het pretorium binnen,
riep Jezus bij zich en zei tot hem:

L "Zijt Gij de koning der Joden?"

V Jezus antwoordde hem:

C "Zegt gij dit uit uzelf of hebben de anderen u over Mij gesproken?"

V Pilatus gaf ten antwoord:

L "Ben ik soms een jood? Uw eigen volk en de hogepriesters hebben u aan mij overgeleverd. Wat hebt Gij gedaan?"

V Jezus antwoordde:

C "Mijn koningschap is niet van deze wereld. Zou mijn koningschap van deze wereld zijn dan zouden mijn dienaars er wel voor gestreden hebben dat Ik niet aan de Joden werd uitgeleverd. Mijn koningschap is evenwel niet van hier."

V Pilatus hernam:

L "Gij zijt dus toch koning?"

V Jezus antwoordde:

C "Ja, koning ben Ik. Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in wereld gekomen om getuigenis af te leggen van de waarheid.

Alwie uit de waarheid is luistert naar mijn stem."

V Pilatus zei tot hem:

L "Wat is de waarheid?"

V Na die woorden ging hij weer naar buiten tot de Joden en zei:

L "Ik vind hoegenaamd geen schuld in Hem.

Maar er bestaat onder u de gewoonte dat ik met Pasen iemand vrijlaat. Wilt gij dat ik de koning der Joden vrijlaat?"

V Toen begonnen ze opnieuw te schreeuwen:

A "Neen, Die niet maar Barabbas!"

V Barabbas was een rover.

Geseling en bespotting

V Toen liet Pilatus Jezus geselen.

De soldaten vlochten een kroon van doornen, zetten Hem die op het hoofd en wierpen Hem een purperen mantel om. Ze traden op Hem toe en zeiden:

A "Gegroet, koning der Joden!"

V En zij sloegen Hem in het gezicht.

V Pilatus ging weer naar buiten en zei tot hen:

L "Ziehier, ik breng Hem naar buiten om u te doen weten dat ik volstrekt geen schuld in hem vind."

V Jezus kwam dus naar buiten terwijl Hij nog de doornenkroon

en de purperen mantel droeg. Pilatus zei tot hen:

L "Ziehier de mens."

(Korte stilte)

V Maar toen de hogepriesters en hun dienaars Hem zagen schreeuwden ze:

A "Kruisigen, kruisigen!"

V Pilatus zei hun:

L "Neemt gij Hem dan en kruisigt Hem want ik vind geen schuld in hem."

V De Joden antwoordden hem:

- A "Wij hebben een Wet en volgens die Wet moet Hij sterven omdat Hij zich voor Gods Zoon heeft uitgegeven."
- V Toen Pilatus dit hoorde werd hij nog meer bevreesd. Hij ging het pretorium weer binnen en sprak tot Jezus:
- L "Waar zijt Gij vandaan?"
- V Jezus gaf hem echter geen antwoord. Daarom zei Pilatus:
- L "Gij spreekt niet tegen mij? Weet Ge dan niet dat ik de macht heb om vrij te spreken maar ook de macht heb om U te kruisigen?"
- V Jezus antwoordde:
- C "Ge zoudt volstrekt geen macht over Mij hebben als u die niet van boven gegeven was. Daarom is de zonde van hem die Mij aan u heeft overgeleverd groter."
- V Van dit ogenblik af wilde Pilatus ertoe overgaan Hem vrij te laten. Maar de Joden schreeuwden:
- A "Als ge die man vrijlaat zijt ge geen vriend van de keizer. Wie zich voor koning uitgeeft komt in verzet tegen de keizer."
- V Toen Pilatus hen dit hoorde roepen liet hij Jezus naar buiten brengen en ging op de rechterstoel zitten, op de plaats die Litóstrotos heet, in het Hebreeuws Gabbata. Het was de voorbereidingsdag voor Pasen, ongeveer het zesde uur. Hij zei tot de Joden:
- L "Hier is uw koning."
- V Maar zij schreeuwden:
- A "Weg, weg met Hem! Kruisig Hem!"

- V Pilatus vroeg:
L "Zal ik dan uw koning kruisigen?"
V De hogepriesters antwoordden:
A "Wij hebben geen andere koning dan de keizer!"
V Toen leverde hij Hem aan hen uit om de kruisdood te onder gaan, en zij namen hem over.

Kruisiging

- V Zelf zijn kruis dragend trok Jezus de stad uit naar wat de Schedelplaats heet, in het Hebreeuws Golgota. Daar sloegen zij hem aan het kruis, en met Hem nog twee anderen, aan elke kant een en Jezus in het midden.

(Korte stilte)

- V Pilatus had ook een opschrift laten maken en op het kruis doen aanbrengen. Het luidde:
L Jezus de Nazoreeër, de koning van de Joden.
V Vele Joden lazen dit opschrift want de plaats waar Jezus gekruisigd werd lag dicht bij de stad. Het stond er in het Hebreeuws, het Latijn en het Grieks. De hogepriesters van de Joden nu zeiden tot Pilatus:
A "Ge moest er niet op zetten: 'de koning van de Joden' maar: 'Hij heeft gezegd: Ik ben de koning van de Joden."
V Pilatus antwoordde:
L "Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven."
V Toen de soldaten Jezus gekruisigd hadden namen ze zijn kleren en deelden ze in vieren, voor iedere soldaat een deel.

Ze namen ook de lijfrok die echter zonder naad was, aan één stuk geweven van bovenaf. Daarom zeiden ze tot elkaar:

- A "Laten we die niet scheuren maar er om loten wie hem krijgt."
- V Aldus moest de schrift vervuld worden:
- L Zij verdeelden mijn kleren onder elkaars en dobbelden om mijn gewaad.
- V Terwijl de soldaten hiermee bezig waren stonden bij Jezus' kruis zijn moeder, de zuster van zijn moeder, Maria, de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena.
Toen Jezus zijn moeder zag en naast haar de leerling die Hij liefhad zei Hij tot zijn moeder:
 - C "Vrouw, zie daar uw zoon."
 - V Vervolgens zie Hij tot de leerling:
 - C "Zie daar uw moeder."
 - V En van dat ogenblik af nam de leerling haar bij zich in huis.

Jezus sterft aan het kruis

- V Hierna, wetend dat nu alles was volbracht, zei Jezus, opdat de Schrift vervuld zou worden:
 - C Ik heb dorst."
 - V Er stond daar een kruik vol zure wijn. Ze doopten er een spons in, staken die op een hysopstengel en brachten die aan zijn mond.
Toen Jezus van de zure wijn genomen had zei Hij:
 - C "Het is volbracht."
 - V Daarop boog Hij het hoofd en gaf de geest.

Hier knielen allen enige ogenblikken.

V Aangezien het voorbereidingsdag was en de Joden niet wilden dat de lichamen op sabbat aan het kruis bleven - het was bovendien een grote sabbat - vroegen zij aan Pilatus verlof de benen van de gekruisigden te breken en hen weg te nemen. Daarom kwamen de soldaten sloegen zowel bij de ene als bij de andere die met Hem was gekruisigd de benen stuk. Toen zij echter bij Jezus kwamen en zagen dat Hij reeds dood was sloegen zij Hem de benen niet stuk, maar een van de soldaten doorstak zijn zijde met een lans; terstond kwam er bloed en water uit.

Die het gezien heeft getuigt hiervan; zijn getuigenis is waar en hij weet dat hij de waarheid zegt, opdat ook gij zoudt geloven. Dit is gebeurd opdat de Schrift zou vervuld worden:

- L Van zijn gebeente zal niets worden verbrijzeld,
- V terwijl nog een ander Schriftwoord zegt:
- L Zij zullen opzien naar Hem die zij hebben doorstoken.

De begrafenis van Jezus

V Jozef van Arimatéa, die een leerling was van Jezus maar in het geheim uit vrees voor de Joden, vroeg daarna aan Pilatus het lichaam van Jezus te mogen wegnemen. Toen Pilatus dit had toegestaan ging hij dus heen en nam het lichaam weg. Nikodémus, die Hem vroeger s' nachts bezocht had, kwam ook en bracht een mengsel van mirre en aloë mee, ongeveer honderd pond.

Zij namen het lichaam van Jezus en wikkelden het met de welriekende kruiden in zwachtels, zoals bij een Joodse begrafenis gebruikelijk is. Op de plaats waar Hij gekruisigd werd lag een tuin en in die tuin een nieuw graf waarin nog nooit iemand was neergelegd. Vanwege de voorbereidingsdag van de Joden en omdat het graf dichtbij was legden zij Jezus daarin neer.

(Enige momenten stilte voor eigen bezinning)

Lied: Cross of Jesus (ter meditatie)

Cross of Jesus, cross of sorrow,
Where the blood of Christ was shed
Perfect Man on thee was tortured,
Perfect God on thee has bled!

Kruis van Jezus, Kruis van droefheid
Waarop het bloed van Christus
vergoten werd
Op U is de volmaakte mens gemarteld
Op U heeft de volmaakte God gebloed

Here the King of all the ages,
Throned in light ere worlds could be
Robed in mortal flesh is dying,
Crucified by sin for me.

Hier sterft de Koning van alle eeuwen
Zetelend in het licht voordat de wereld
began
In menselijk vlees gehuld
Gekruisigd voor mijn zonden

O mysterious condescending!
O abandonment sublime!
Very God Himself is bearing
All the sufferings of time!

O geheimzinnig neerdalen
O verheven zelfverloochening
God zelf draagt nu
Al het lijden dat er ooit geweest is

Evermore for human failure
By His passion we can plead;
God has borne all mortal anguish,
Surely He will know our need.

Voor altijd kunnen wij hem smeken
Omwille van Zijn lijden onze zonden
te vergeven
God heeft alle doodsangst verdragen
Hij zal zeker onze nood kennen

This all human thought surpassing
This is earth's most awful hour,
God has taken mortal weakness!
God has laid aside his power!

Dit - alle menselijke gedachten te
boven gaand - Dit is het meest
ontzagwekkende uur van de wereld
God heeft Zijn menselijke zwakheid
aangenomen
God heeft Zijn macht afgelegd!

From the ?Holy, Holy, Holy,
We adore Thee, O most High,
Down to earth's blaspheming
voices
And the shout of Crucify!

Vanaf het "Heilig, Heilig, Heilig
Wij aanbidden U, o Allerhoogste"
Naar de godslasterlijke stemmen in de
wereld
En de kreten "Kruisig Hem"

Cross of Jesus, cross of sorrow,
Where the blood of Christ was shed
Perfect Man on thee did suffer,
Perfect God on thee has bled!

Kruis van Jezus, Kruis van droefheid
Waarop het bloed van Christus
vergoten werd
Op U is de volmaakte mens gemarteld
Op U heeft de volmaakte God gebloed

Gebed

Heer God, Gij die ondoorgrondelijk zijt,
Gij gaat met mensen wegen die wij niet kennen.
Gij nodigt uit tot leven,
Gij zijt kracht in de verdrukking.
Schenk ons moed om in ons leven uw weg te volgen
zoals Hij die vrijwillig zijn kruis op zich nam,
Jezus Christus, onze Heer. Amen.

VOORBEDEN VOOR DE KERK EN DE WERELD

1. Voor de heilige kerk

Laten wij bidden, broeders en zusters, voor de heilige kerk: dat onze God en Heer haar over heel de wereld vrede en eenheid brengt: dat in ons leven tijden van rust en stilte komen tot verheerlijking van God de almachtige Vader.

(stilte)

Pr: Almachtige eeuwige God, in Christus hebt Gij uw heerlijkheid aan alle volken geopenbaard. Waak over het werk van uw barmhartigheid, geef dat uw kerk over heel de wereld stand houdt in de belijdenis van uw naam. Door Christus onze Heer.

Al: Amen.

2. Voor de Paus

Laten wij ook bidden voor Paus Franciscus die door onze God en Heer uit de bisschoppen gekozen is: dat hij gespaard blijft om leiding te geven aan de kerk, het heilig volk van God.

(stilte)

Pr: Almachtige eeuwige God, alles wat bestaat steunt op uw raadsbesluit. Luister naar ons gebed: bewaar in uw liefde de bisschop die Gij over heel uw kerk hebt aangesteld. Moge het christenvolk, dat hij in uw naam leidt, altijd toenemen in geloof. Door Christus onze Heer.

Al: Amen.

3. Voor de gehele geestelijkheid en alle gelovigen

Laten wij ook bidden voor onze bisschop Johannes, voor alle bisschoppen, priesters en diakens, voor allen die in de kerk voor een of ander dienstwerk zijn gewijd en voor heel het gelovige volk.

(stilte)

Pr: Almachtige eeuwige God, Gij leidt en heiligt allen die tot de kerk behoren, het Lichaam van de Heer. Verhoor ons gebed voor al zijn leden; dat ieder, naar de genade die Gij hem hebt geschonken, U dient in geloof en trouw. Door Christus onze Heer.

Al: Amen.

4. Voor de doopleerlingen

Laten wij ook bidden voor hen die zich op het doopsel voorbereiden: dat onze God en Heer hun oren opent voor zijn woord en hun de deur ontsluit van zijn barmhartigheid; dat zij door de wedergeboorte in de doop vergiffenis verkrijgen van hun zonde en geborgen zijn in Christus Jezus onze Heer.

(stilte)

Pr: Almachtige eeuwige God, Gij zegent steeds de kerk met nieuwe christenen. Breng de doopleerlingen geloof en inzicht bij. Geef dat zij herboren worden uit het water van de doop en in de gemeenschap worden ingelijfd van hen die Gij als uw kinderen hebt aangenomen. Door Christus onze Heer.

Al: Amen.

5. Voor de eenheid van alle christenen

Laten wij ook bidden voor al onze broeders die in Christus geloven: dat onze God en Heer hen die trouw zijn aan de waarheid samenbrengt en in zijn ene kerk bewaart.

(stilte)

Pr: Almachtige eeuwige God, die verdeeld zijn brengt Gij weer samen, die samen zijn bewaart Gij in uw vrede. Wij bidden U: verenig ons die door één doopsel zijn geheiligd in oprecht geloof, verbind ons door één band van liefde in Christus Jezus onze Heer.

Al: Amen.

6. Voor het joodse volk

Laten wij ook bidden voor het joodse volk dat door onze God en Heer het eerst is aangesproken: dat Hij hen groot maakt in liefde voor zijn heilige naam, in trouw aan zijn Verbond.

(stilte)

Pr: Almachtige eeuwige God, Gij hebt uw beloften toevertrouwd aan Abraham en aan zijn volk. Verhoor genadig de gebeden van uw kerk; dat het volk dat Gij het eerst verzameld hebt, tot de volheid van uw verlossing komt. Door Christus onze Heer.

Al: Amen.

7. Voor allen die niet in Christus geloven

Laten wij ook bidden voor hen die niet in Christus geloven: dat de heilige Geest hen met zijn licht vervult en dat zij de wegen inslaan die leiden naar het heil.

(stilte)

Pr: Almachtige eeuwige God, geef dat zij die zonder Christus te kennen in uw ogen eerlijk door het leven gaan, de waarheid vinden; dat wij elkaar waarderen en dat zij er ons toe brengen meer ontvankelijk te worden voor het mysterie van uw leven en beter van uw goedheid te getuigen. Door Christus onze Heer.

Al: Amen.

8. Voor allen die niet in God geloven

Laten wij ook bidden voor hen die niet in God geloven: dat zij met een oprecht hart ingaan op wat goed is en eenmaal bij God uitkomen.

(stilte)

Pr: Almachtige eeuwige God, Gij hebt de mensen zo gemaakt dat zij in hun verlangens U altijd zoeken en tot rust komen als zij U vinden. Wij vragen dat zij te midden van alles wat schadelijk is en hindert toch de wonderen van uw goedheid zien en ondervinden hoe de christenen getuigen van hun geloof; en dat zij eenmaal U, God, één en waarachtig, vol vreugde onze Vader noemen. Door Christus onze Heer.

Al: Amen.

9. Voor hen die het land regeren

Laten wij ook bidden voor hen die het land regeren: dat onze God en Heer hun hart richt naar zijn wil, zodat iedereen mag leven in vrijheid en echte vrede.

(stilte)

Pr: Almachtige eeuwige God, het leven van de mensen ligt in uw hand en voor de rechten van de volken staat Gij borg. Geef door hen die ons regeren overal ter wereld blijvende rust en vrede en onder alle mensen welvaart en ruimte voor geloof. Door Christus onze Heer

Al: Amen.

10. Voor allen die in nood verkeren

Laten wij bidden, broeders en zusters, tot God, de almachtige Vader: dat hij de wereld van dwaling zuivert, gevaarlijk ziekten en hongersnood verdrijft, gevangenen ontsluit en boeien verbreekt, terugkeer bezorgt aan ontheemden en veilige thuiskomst aan hen die onderweg zijn, genezing voor de zieken, en voor de stervenden eeuwig heil.

(stilte)

*Pr.: God, toevlucht in onze nood,
kracht in onze vertwijfeling en angst,
 vertroosting in ziekte en lijden.
 Wees ons, uw volk, nabij en genadig
 nu wij allen de gevolgen ondervinden
 van het uitgebroken corona-virus.
 Wees een Beschermmer voor hen
 die dit virus hebben opgelopen,
 Wij bidden voor hen om hoop en genezing.
 Wij bidden voor hen
 die aan de gevolgen van dit virus
 zijn overleden,
 dat zij bij U geborgen mogen zijn.
 Wij bidden voor allen die werkzaam zijn
 in de gezondheidszorg en het openbaar bestuur,*

*dat zij uw nabijheid en zegen mogen ervaren in
hun werkt
en dienste van heel de samenleving.
Doe ons beseffen
hoe groot uw liefde is voor ieder van ons
en dat Gij met ons zijt
nu wij de kwetsbaarheid van ons bestaan ervaren.
Versterk ons geloof en onze hoop
zodat wij ons altijd zonder aarzelen overgeven
aan uw vaderlijke voorzienigheid.
Door Christus onze Heer.*

Al: Amen.

Kruishulde

*Het kruis wordt gehaald en in stilte door de kerk gedragen.
Driemaal wordt herhaald:*

V.: Zie het hout van het Kruis,
waaraan de verlosser van de wereld hing.

Al.: Komt, laten wij aanbidden.

*Het kruis wordt voor het altaar geplaatst.
De kaarsen worden aangestoken.*

*Aan het kruis hebben ze
Jezus onze Messias gemarteld en gedood.
Zie het hout waaraan men Gods geliefde Zoon
tot zwijgen heeft willen brengen.
Komt, laten wij Hem onze eer betuigen
en hem eerbiedig gedenken.
Knielen wij voor het kruis van Jezus Christus.*

*Een houten kruis met nagels doorboord,
is teken van lijden en pijn.*

*Een houten kruis met bloemen getooid,
is teken van hoop en bevrijding.*

*Dit kruis eren, is de nagels uittrekken
en het met bloemen tooien
zodat het ten volle een getuigenis
van hoop en toekomst mag zijn.*

*De voorganger knielt voor het kruis en kust de voeten.
De andere aanwezigen bogen het hoofd
(i.v.m. met het coronavirus) in de richting van het kruis en staan
letterlijk en figuurlijk even stil bij het lijden en sterven van Jezus.*

(Na de kruisverering wordt Onze Vader gebeden)

Onze Vader

Gebed na de het Onze Vader

Laten wij nu weggaan en voortaan
weigeren ons neer te leggen bij het kwade in de wereld.
weigeren te geloven dat wij machteloos zijn,
weigeren onze handen in onschuld te wassen en ons geweten
te sussen.

Laten we blijven geloven in de droom van God,
in de solidariteit en in de kracht van vele, kleine mensen
samen.

Dan zal het leven dat wij onophoudelijk zoeken, geboren
worden.

Dan zal een roos bloeien in de woestijn.

Dan wordt het Pasen na deze Goede Vrijdag.

Gebed voor het volk

V Heer wij bidden U,
laat overvloedige zegen neerdalen over uw volk
dat in de hoop van zijn verrijzenis
de dood van uw Zoon heeft herdacht.
Schenk vergeving en bied troost,
laat het geloof groeien
en de verlossing voor altijd bevestigd worden.
Door Christus onze Heer.

A: Amen.

De lichten worden gedoofd.

*Na enige momenten van persoonlijke overwegingen
verlaat iedereen in stilte de kerk.*